

ALENA MORNŠTAJNOVÁ

HANA*

*Mamička
má narodeniny*

Trónia osudu

*A čo budem
robiť ja?*

*Rochlas
hlási smrť*

AKTUELL

Alena Mornštajnová
Hana

ALENA MORNŠTAJNOVÁ

JIHANA*

ROMÁN

AKTUELL

Dielo je autorsky chránené. Všetky práva, najmä rozmnožovať a rozširovať, rovnako ako právo prekladu, sú vyhradené. Žiadna časť tohto diela sa nesmie bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv reprodukovať, spracovávať, rozmnožovať alebo rozširovať vo forme fotokópií, mikrofilmov a ani inými metódami použitia elektronických systémov ukladania do pamäte.

Alena Mornštajnová: Hana

Z českého originálu Hana, ktorý vydalo HOST – vydavateľství, s.r.o., Brno, Česká republika

Copyright © Alena Mornštajnová 2017
© Host – vydavateľství, s.r.o. 2017

All rights reserved.
Všetky práva vyhradené.

Translation © Miroslava Čierna 2020

Obálka s použitím podkladov Veroniky Kopečkové
Foto autorky © Vojtěch Vlček

Redakčne upravila: Adriana Oravcová
Sadzba a zalomenie: Samuel Ryba

Tlač: Těšínská tiskárna, a. s., Český Těšín, Česká republika

Vydal AKTUELL vydavateľstvo, s. r. o., Bratislava, Slovenská republika
Slovak edition © AKTUELL 2020

ISBN 978-80-89873-10-4

OBSAH

PRVÁ ČASŤ	7
<i>Ja, Mira 1954 - 1963</i>	
DRUHÁ ČASŤ	93
<i>Tí predo mnou 1933 - 1945</i>	
TRETIA ČASŤ	201
<i>Ja, Hana 1942 - 1963</i>	

PRVÁ ČASŤ

Ja, Mira

1954 – 1963

PRVÁ KAPITOLA

Február 1954

Nikdy som nepochopila, prečo dospelí deťom tvrdia, že sa vypláca byť dobrý a poslušný. Keby som bola vzorná dcéra, bolo by dnes moje meno vytesané na náhrobnom kameni ako mená mamičkiných rodičov – babičky Elsy a deduška Ervina, ktorí umreli dávno pred mojím narodením, alebo babičky Ludmily a deda Mojmíra, ktorým sme s mamičkou pri hrobe zakaždým rozsviecovali sviečky v hnedých téglikoch, hoci sme museli prejsť až na horný koniec cintorína.

Zatiaľ čo moje kamarátky chodili v nedeľu popoludní v peknom počasí na rodinné prechádzky do parku alebo korzovať po meste, Dagmaru, Ota a mňa mamička navliekla do sviatočného a vystrčila nás pred dvere hodinárstva, ktoré kedysi bývalo naše, ale v tom čase už tam tatuško smel iba pracovať za mizerný plat a mamička mala dovolené v tmavom prízemnom obchodíku zadarmo umývať pošliapanú dlážku.

Každú nedeľu po obede mamička umyla riad, nasadila si čierny klobúčik, Otíka posadila do kočíka alebo ho, keď už bol väčší, chytila za ruku a nasmerovala nás k cintorínu. Cesta sa mi zdala nekonečná. Museli sme ísť okolo kostola k rieke, cez most, prejsť celým dolným mestom, ktoré sa z mne neznáameho dôvodu volalo Krásno, vliecť sa popri dlhom zámockom parku za posledné domčeky, vstúpiť cintorínskou bránou a čakať, kým mamička ometie náhrobky, upraví kvety do vázičiek a rozsvieti

sviečky. Pri práci oslovovala mŕtvych a rozprávala im, čo je v Meziříčí nové, kto sa narodil, kto zomrel, čo sa po meste rozpráva, ako sa majú susedia a čo sme zas vyviedli my deti.

Neodvažovala som sa nič povedať, len som sťažka vzdychala, aby mamička pochopila, ako veľmi mi je čakanie proti srsti, ale aj tak ma zakaždým napomenula: „Netvár sa tak, nebyť ich, tak tu nie si.“

Keď na náhrobkoch pribudli ďalšie mená a to mamičkinu bolo medzi nimi, spomenula som si, ako každú nedeľu postávala pri hroboch a prihovárala sa svojim blízkym. Utešovalo ma, že je s tými, po ktorých sa jej tak cnelo.

Moje meno nie je medzi pozlátenými nápismi na náhrobku iba preto, lebo občas sa vypláca byť neposlušná a bezočivá. Ak nesúhlasíte, ďalej už nečítajte. A pre istotu túto knihu nikdy nedávajte do rúk svojim deťom.

Zima v tom roku, keď som mala deväť a keď sa celý môj život úplne zmenil, bola krásna biela a mrazivá, ale vo februári sa už zdala nekonečná. Až v posledných februárových dňoch sa oteplilo, sneh sa začal rozpúšťať a ľady praskať.

Rieka oddeľujúca Meziříčí a Krásno sa miestami skôr len skromne vliekla, než aby sa náhlila do väčších riek, a pretože sa sneh v blízkych horách topil pomaly a zatiaľ iba nepatrne zrýchlil prúd a zdvihol hladinu, zdala sa nám ako stvorená na krátku plavbu na uvoľnených kryhách.

Vo februári roku tisícdeväťstopäťdesiatštyri, keď zlo už striehlo v hĺbke pod mostom, sme každý deň po škole bežali rovno k rieke a netrpezlivo skúmali, či ľad povoľuje a puká a či voda tečie tak silno, aby sme sa mohli vyhupnúť na kryhu, pár metrov sa zviezť a užiť si dobrodružstvo, o akom nám cez prestávky rozprávali šiestaci – dvojčatá Edo a Mirko Zedníčkovci, ktorí už pred pár rokmi takú tuhú zimu zažili a okúsili plavbu na vlastnej koži.

Po niekoľkých dňoch ľad konečne popraskal, stred rieky sa uvoľnil a kryhy pomaly putovali dolu prúdom. Prišla naša chvíľa, vymodlená a starostlivo naplánovaná.

Stála som medzi dverami kuchyne, v jednej ruke som držala červenú čiapku s brmbolcom a v druhej rukavice.

„Čo je to za nápad?“ začudovala sa mamička, keď som sa pýtala, či sa môžem ísť s Jarmilkou sánkovať. V kuchyni bolo útulne teplo a voňavo, pretože mamička piekla koláčiky na oslavu svojich narodenín. „Sneh sa topí, je úplne mokrý, budeš celá premočená.“

Načiahla som sa po koláčik na plechu, ale hneď som odtrhla ruku, lebo bol ešte horúci. „Veď práve, čo ak je to posledná príležitosť trochu sa posánkovať?“

Mamička sa na mňa podozrievavo zadívala. „Mira, nie aby ti napadlo ísť k rieke.“

Z toho, že mamička tušila, čo máme s Jarmilkou Stejskalovou a s chlapcami Zedníčkovcami v pláne, a prisne mi zakázala ísť k rieke, som usúdila, že aj ona si v časoch, keď ešte nebola dospelá a prehnane opatrná, dopriavala jazdu na kryhách. Lenže vecí, ktoré som nesmela, aby som neprišla k úrazu, bolo toľko!

Nesmela som chodiť na povalu, aby som nezakopla o nejaké haraburdy alebo nevypadla z okna. Nesmela som chodiť do pivnice, aby som sa nepošmykla na schodoch. Nesmela som vychádzať na lodžiu, pretože by som mohla chatrnou konštrukciou prepadnúť na vydláždený dvorček. Niet divu, že človek neberie slovo „nesmieš“ vážne, keď ho počuje v každej vete.

„Jasné, že nie, veď ideme s Jarmilkou iba na kopec za záhradou Zedníčkovcov,“ povedala som a vopchala som si jeden horúci koláčik do vrecka.

Mamička bola veľmi pekná, a keď ma objala, hriala ako piecka a nádherne voňala vanilkovým cukrom. Ale v tú chvíľu sa na mňa jej veľké hnedé oči, ktoré sa mi vždy zdali také smutné, že som sa do nich bála pozrieť, upierali podozrievavo, akoby čítali moje najtajnejšie myšlienky.

„Jarmilka už čaká,“ povedala som, zapla som si kabát, zašnurovala teplé členkové topánky a narazila si čiapku až do čela.

Mamička mi podala ešte jeden koláčik. „Vezmi aj Jarmilke.“

Vybehla som von, chmatla som Jarmilkine sane za popruh a vykročila smerom k námestiu. Na chrbte ma pálili mamičkine oči.

„Dovidenia, pani Karásková,“ zavolala Jarmilka, „a ďakujem.“ Pohodila dlhým blondým vrkočom, ktorý som jej celkom nekamarátsky závidela, pretože ju zaň obdivne ťahali všetci chlapi z triedy, nevinne sa na mamičku usmiala a zahryzla do koláčika.

Na konci ulice som zabočila doľava.

„Kam to ideš?“ spýtala sa Jarmilka a mykla popruhom, aby ma zastavila. „Predsa nebudeme obchádzať celé mesto.“

„Nechcem, aby mamička videla, že idem k rieke.“

„Za roh predsa nevidí.“

Rozhliadla som sa po ulici. Na prvom poschodí ošarpaného domu sa pohla záclona. Možno sa mi to iba zdalo alebo možno stará Beneška hliadkovala pri okne, aby vedela o všetkom, čo sa okolo námestia šuchne. Pridala som do kroku. „Nikdy nevieš. Niekoho stretneme a bude zle.“

„A na večeru dostaneš hrach,“ zasmiala sa Jarmilka a odovzdane cupkala za mnou.

Hrach som naozaj neznášala a mamička to vedela, a tak keď som odvrávala alebo vyviedla niečo, čo som podľa názoru rodičov nemala robiť, mávala som ho na obed aj na večeru. Sedela som pri stole s ostatnými, dívala sa, ako si pochutnávajú na zemiakových plackách s domácim lekvárom alebo na inej dobrote, a odjedala zo zelenej kaše. V duchu som sa uškrnula a nahlas som povedala: „Vždy lepšie, ako keď tatuško odpáše remeň.“ Čomu som sa občas nevyhla – častejšie než moji dvaja mladší súrodenci. A dnes by to na remeň bolo. O tom som nepochybovala.

Hnedé topánky sa mi premočili, skôr než sme došli k rieke, a zima mi zaliezla pod nechty aj cez rukavice. Chlapci Zedníčkovci už na nás čakali na brehu pod bielo omietnutým kostolíkom so strechou z drevených šindľov. Pobiehali po kašovitom snehu a dlhými tyčami sa snažili oddeliť ľadové kryhy naplavené k brehu. Len čo kryha skĺzla na vodnú

hladinu, prúd ju zachytil a spočiatku pomaly, ale potom čím ďalej, tým rýchlejšie ju unášal k päťdesiat metrov vzdialenej nízkej hati, kde ľad zastavila nahromadená ľadová triesť.

V tej chvíli ma odvaha opustila a Jarmilku asi tiež, pretože si sadla na sane a povedala: „Budem sa len dívať.“

„Strachopudka,“ pohrdavo povedal Edo Zedníček a ja som pochopila, že ak nie krásou, tak odvahou môžem nad Jarmilkou vyniknúť. Ju možno chlapci ťahajú za vrkoč, ale na mňa budú ešte roky ukazovať a hovoriť mladším spolužiakom: „To je tá, čo zdolala rieku na kryhe.“

Dívala som sa, ako Edo šikovne uvoľňuje ďalší kus ľadu, veľký ako tkaný koberček pred posteľ v mamičkinej a tatuškovej spálni, šliape priamo doprostred, odráža sa palicou od dna a pomaly pláva po prúde smerom k splavu. Bežali sme po brehu, zatiaľ čo Edo rozkročený na kryhe držal palicou svoje provizórne plavidlo v miernejších vodách, bodal do dna a v bezpečnej vzdialenosti od brehu mieril k hati. Bidlom zmiernil náraz a po nahromadenom ľade prešiel na breh.

Jednoduché, pomyslela som si. Až na to preliezanie z kryhy na kryhu.

Cestou naspäť k saniam som dostala niekoľko dobre mienených rád, ktoré ma znova pripravili o odvahu. „Hlavne sa musíš postaviť doprostred kryhy, aby si neskĺzla do vody. A drž sa pri brehu, tam je plytko. Uprostred je prúd, mohol by ťa strhnúť, a to by som neustál ani ja. A tou tyčou sa musíš odrážať z boku, nestrkaj ju dopredu, prepadla by si.“

Nohy sa mi už triasli nielen od zimy, ale aj od strachu. Edo s Mirkom mi pomohli uvoľniť kryhu. „Naskoč,“ skríkol Edo a ja som skočila, ibaže ľad medzitým kúsok odplával dolu prúdom, takže som dopadla na kraj, ľad sa zaknísal a ja som sa pošmykla.

V letku som rozhodila ruky a cítila som, ako dopadám na hladinu a ponáram sa do vody, ktorá sprvu vôbec nebola studená, ale potom ma stisla ako obrovské kliešte, zaliala mi uši, oči i nos, tisla ma k plytkému dnu a tlačila niekam do tmy. Kým som sa stihla zľaknúť, nejaká ruka ma chytila za chlopne kabáta a nadvihla ma nad hladinu.

„Vravel som ti, že nemáš stúpať na kraj,“ vyhlásil Edo a potom sa obrátil k Mirkovi a pohrdavo dodal: „To bol tvoj hlúpy nápad ťahať sem tie žaby. Teraz z toho bude malér.“

Jarmilka stála na brehu a fňukala. Chytré som sa vysúkala z ťažkého, vodou nasiaknutého kabáta a začala ho žmýkať. Takto som ísť domov nemohla, ale bolo mi príšerne zima. Napadlo mi, že rozložíme oheň a pri ňom si trochu usuším šaty a zohrejem sa, a chcela som chlapcov požiadať o zápalky, ale zuby mi tak cvakali, že som nedokázala prehovoriť.

„Nerev tu, požičaj jej kabát a odveď ju domov,“ skríkol Edo na Jarmilku. Neochotne si rozopla zimník a prehodila mi ho cez plecia. Veľmi to nepomohlo. Skôr sme sa teraz triasli obe.

„Ak niekomu vytárate, že sme tu boli s vami, tak vás zmaľujem, aj keď ste dievčatá,“ pokračoval Edo. „A teraz rýchlo padajte domov,“ kývol na Mirka a obaja sa rozbehli do svahu.

Hodila som premočený kabát na sane a najkratšou cestou sme sa vydali domov. Zima sa mi zahrýzala do kože a poháňala ma zvyšovať tempo. Dve ulice pred našim domom som vrátila navlhnutý kabát Jarmilke, tá si ho so zjavnou radosťou navliekla, venovala mi sústrastný pohľad a ponechala ma osudu. Stále som dúfala, že pri troche šťastia vyjdem po schodoch, stihnem preklznuť okolo kuchyne, vybehnúť na druhé poschodie do izby, kde som spávala so svojimi súrodencami, a tajne sa prezliecť do suchého.

Nikdy predtým som si nevšimla, že ťažké vchodové dvere potrebujú namazať, schody škrípu, a ak si nerozsvietim, čo som, samozrejme, nemohla, nevidno na ďalší schod.

„Pokazilo sa svetlo?“ ozval sa zhora hlas, potom zablikala žiarovka a ja som zostala stáť uprostred schodišťa. Keď som sa obzrela, bolo mi jasné, že som aj tak nemohla uniknúť prezradeniu. Na každom schode po mne ostala kalúžka.

„To hádam nie je pravda!“ vykrikla mamička, vrhla sa ku mne, vytiahla ma hore nad schody a tam zo mňa začala strhávať mokré oblečenie. „Čo si to zase vyvádza? Veď som ti vravela, že nesmieš k rieke.“

Jednou rukou mi sťahovala premočené pančucháče a druhou ma mlátila po ľadovom zadku. Prekvapilo ma to. Bolo to prvý raz, čo som od mamičky dostala. Rany neboleli, ale boli hrozne ponižujúce.

„Nie,“ kričala som. „To nie je pravda! Ja som pri rieke nebola. Bola som sa sánkovať s Jarmilkou. Ten sneh je hrozne mokrý. Preto som celá zmáčaná.“

Od hanby, zimy a veľkého zľaknutia som sa rozplakala. Vo dverách kuchyne sa objavili moji súrodenci, ale keď videli ten výprask, radšej zacúvali dnu. Dole sa otvorili vchodové dvere, pretože tatuško začul náš krik až v hodinárstve a pribehol pozrieť sa, čo sa deje.

„Klamárka jedna klamárska,“ hnevala sa mamička, drhla mi telo uterákom, až to bolelo, a strkala ma do perín. „Rýchlo uvar čaj,“ zavolala na tatuška a prehodila cezo mňa duchnu. „Chceš dostať zápal pľúc a umrieť?“

Čo to bolo za otázku? Prečo by som chcela umierať? „Nebola som pri rieke, spadla som do kaluže,“ vzlykala som. „Vážne za to nemôžem.“

Mamička položila hrnček s čajom na nočný stolík, narazila mi na hlavu pletenú čiapku, strčila k nohám zahrievaciu fľašu a zavrela za sebou dvere. Zababušila som sa do perín, snažila som sa stisnúť termofor zmrznutými chodidlami a potichu som fňukala. Bolo mi zima a mrzelo ma, že sa mamička s tatuškom na mňa hnevajú. Možno som nemala klamať, možno som mala povedať, že ma do tej vody niekto strčil, možno...

O chvíľu sa mi po tele začalo rozlievať príjemné teplo a v polospánku som počula, ako sa podchvíľou otvárajú dvere, cítila som ruku na čele a pomyslela som si, že sa mamička predsa len tak veľmi nehnevá a že sa tomu remeňu možno vyhnem a vyrieši to hrachová kaša na večeru.

Tatuško mal zvláštnu schopnosť chodiť úplne nečujne, takže sa niekedy zdalo, akoby ani nevstúpil dverami, ale prešiel stenami a podlahami ako duch. Trávil dni v prízemnej hodinárskej dielni, sklonený nad svojím pracovným stolom,

a opravoval hodinové strojčeky. Od ustavičného sedenia mal chrbát celý zhrbený a chodil zľahka nahnutý dopredu. Vlasy mal husté, ale skoro šedivé, takže vyzeral skôr ako mamičkin otec než manžel.

Keď som bola malá, taká malá, že som ešte nechodila do školy a braček Oto sa schovával pod mamičkinou sukňou, vírtalo mi v hlave, ako si moja krásna mamička mohla vziať za muža niekoho takého starého, a tak som sa spýtala.

„Musela si ma zobrať,“ povedal tatuško, „veď mi tie vlasy zošediveli kvôli nej.“

„To je pravda,“ povedala mamička a potľapkala ho po ohnutom pleci. „Ale si rád, nie? Kto by ti nosil dolu do dielne tie litre čaju? Vieš, koľko je to schodov?“

Osemnásť. Úzke schodisko malo osemnásť schodov a odkedy nebolo hodinárstvo naše, ale štátne, a murári zamurovali spojovacie dvere medzi krámkom a schodiskom, musela mamička s každým hrnčekom čaju vybehnúť na ulicu a vstúpiť do obchodíka hlavnými dverami, čo bolo obzvlášť nepríjemné v zime alebo v daždi.

V krámku medzi hodinami trávil tatuško dlhý čas nielen vo všedné dni, keď bolo hodinárstvo otvorené, ale aj po nedeliach. Hore do nášho bytu na prvom poschodí sa chodil iba najesť a vyspať. Pri obede a pri večeri rozprával mamičke o strojčkoch, ktoré práve opravoval, a mamička ho počúvala, akoby opisoval úžasné dobrodružstvá. S nami deťmi sa veľmi nezhovárал, a keď musela mamička odísť a tatuško nás dostal na starosť, bol z toho celý vyvedený z miery. Určite nie preto, že by nás nemal rád. Skôr to s deťmi nevedel a čakal, kým trochu vyrastieme a budeme jeho rozprávanie o hodinových strojčkoch počúvať s rovnakým zaujatím ako mamička.

V tú nedeľu, keď sa môj svet začal obracať zlým smerom, bol tatuško celý mrzutý, hoci sa snažil nedávať to najavo. Najskôr som si myslela, že sa hnevá pre môj ľadový kúpeľ, ale tentoraz nešlo o mňa. Mamička oslavovala tridsiate narodeniny a tatuško bol nesvoj, pretože oslava narušila jeho pravidelný denný poriadok. Nemohol ísť do svojej dielne,

sadnúť si k stolčeku a dávať do poriadku to, čo sa dalo dať do poriadku. Musel sa posadiť do obývacej izby k slávnostne prestretému stolu so svojou ženou, tromi deťmi a švagrinou Hanou, s ktorou vzťah prosto nemohol dať do poriadku, ani keby chcel.

Dôvod bol jednoduchý – švagriná bola stelesnením výčitky. Každé jej slovo, každý pohyb a pohľad mu ukazovali, ako veľmi ho nemá rada. Tráviť s ňou čas pri jednom stole bolo pre tatuška rovnakým utrpením ako pre mňa.

Ja som sa tety Hany bála. Sedela na stoličke ako čierna mora a len zízala. Nikdy si neobliekla nič farebné. Na čiernych šatách s dlhými rukávmi nosila v zime aj v lete čierny sveter s vreckami, na nohách čierne pančuchy a členkové šnurovacie topánky. Nikdy som ju nevidela bez šatky, čo som celkom chápala; aj keď ešte nemohla byť taká stará, všimla som si, že jej spod šatky vykúkajú biele vlasy.

„Prečo si nikdy nevyzlečie ten sveter?“ pýtala som sa mamičky.

„Všimla si si, aká je chudá,“ povedala mi. „A chudí ľudia bývajú zimomraví.“

„Keby jedla, ako sa má, tak by nebola taká chudá. Iba odjedá z toho chleba, čo nosí po vreckách, prečo si radšej nevezme niečo poriadne?“ Alebo dospelí môžu mrviť, kadiaľ chodia, a deti nie?

„Ty si stále samé prečo. Čo ťa do toho? Hovorí ti azda teta Hana, čo máš robiť, a čo nie?“

A to bola pravda pravdúca. Teta Hana bola jediný dospelý, od ktorého som nikdy nepočula slovo nesmieš. Vlastne som od nej málokedy počula aj nejaké iné slovo, pretože teta Hana takmer vôbec nerozprávala, iba zízala. Tak čudne. Akoby sa dívala, ale nevidela. Ako keby odišla, ale telo zabudla na stoličke. Chvilkami som mala strach, že sa zrazu zosunie na zem a zostane po nej iba kôpka čiernych handier.

Mohlo mi napadnúť, že sa mamička bude tety Hany zastávať. Teta Hana bola jej staršia sestra a vlastne jediná príbuzná, ktorú sme mali. Mamička ju mala veľmi rada, čomu som sa dosť čudovala, pretože teta nikdy nedala najavo, že by jej na

komkoľvek z nás záležalo. Raz som videla, ako ju po príchode chcela mamička objasť, ale teta sa mykla, akoby sa o ňu popálila. Mamička sa na ňu vždy usmievala, chlácholivo sa jej prívovárala, ako malému dievčatku, a keby ju o to teta požiadala, zniesla by jej vari aj modré z neba. Ale teta ju a ani nikoho iného nikdy o nič nepožiadala. Jednoducho len sedela v obývacej izbe a dívala sa do prázdna a niekedy zo seba vydala krátku odpoveď hlasom, ktorý znel úplne rovnako ako ten mamičkin.

Sadli sme si k slávnostnému obedu a ja som tak napoly očakávala, že namiesto sviečkovej pristane na mojom tanieri hrachová kaša. Počas dopoludňajších výskumných ciest do kuchyne som síce nevyozorovala, že by pre mňa mamička varila hrach, ale z jej odmeraného správania som vytušila, že včerajšia záležitosť s kúpeľom ešte nie je uzavretá.

Dostala som rovnaké jedlo ako ostatní. Žeby mi mamička pri príležitosti svojich tridsiatych narodenín udelila milosť?

Už som začínala dúfať, ale potom prišiel čas na múčnik. Nádherné, skvelé žĺtkové venčeky s lesklou cukrovou polevou, kúpené na túto zvláštnu a mimoriadnu udalosť priamo v cukrárni neďaleko námestia.

Mamička ich dvíhala z táčne striebornými klieštikmi a jeden kúsok za druhým ukladala na dezertné tanieriky so zlatým lemovaním, ktoré vyberala zo sekretára len pri slávnostných príležitostiach. Prvý položila pred tetu, ďalšie pred tatuška, Dagmarku a Ota. Potom sa rozhliadla a povedala: „Tak, a ešte jeden pre mňa.“

„A čo ja?“ spýtala som sa trochu unáhlene, pretože som vedela, akú dostanem odpoveď.

„Ty si zákusok nezaslúžiš. Išla si k rieke, aj keď si vedela, že to máš zakázané, a navyše si mi klamala.“

Začala som fňukať. Všetci sa na mňa pozreli. Súrodenci sústrastne a teta Hana nechápavo. A tatuško len pokýval hlavou a napomenul ma: „Nerev, lebo odopnem remeň. Aj tak si z toho lacno vyviazla.“

„Tak teda dobrú chuť,“ povedala som, odstrčila stoličku, až sa takmer prevrátila, a utiekla som z izby.

„A ešte je aj bezočivá,“ počula som tatuškov hlas. „Mal som ju vyťat.“

„Ale veď mám narodeniny,“ chlácholivo povedala mamička, a čo bolo ďalej, som už nepočula, pretože som vybehla po drevených schodoch na druhé poschodie do detskej izby. Tam som sa pleskla na posteľ a nahlas som revala od jedu.

Tak nahlas, že som nepočula zlo, ktoré sa narodilo pod mestom a toho dňa sa votrelo aj do nášho domu. Uslzenými očami som nevidela, ako po nás naťahuje dychtivé prsty, hrdúsi nádeje a rozsieva smrť. Netušila som, že nevidené a nepočuté striehne dole pri stole a vyhliada si obeť.